

חברותא

חומר לימוד שבועי

פרשת
ויחי

myshliach.net

ויחי

לקו"ש חלק ג' מתורגם ללה"ק

גם בשפות שונות אחרות. כי עבודתו היתה להמשיך אלקות בכל מקום, עד למטה מטה.

כן מצינו בהנהגת הרבי שתי קצוות מנוגדות: בה בשעה שהיה עסוק בכל מציאותו לגלות ענינים עמוקים ביותר בתורת החסידות, התמסר כולו לחינוך והפצת היהדות באופן הפשוט ביותר: ללמד את ילדי ישראל "אלף-בית", להשפיע על יהודים לשמור שבת, כשרות, טהרת המשפחה וכיו"ב. ודברים אלו דרש מחסידיו (כי "בתר רישא גופא אזיל"³³, כל הגוף הולך אחר הראש, לכן צריכים חסידים להשתדל במיוחד בענינים בהם התמסר הראש שלהם, הרבי), להתמסר לחינוך הכשר והפצת היהדות במעשה בפועל ואפילו באופן הפשוט ביותר, ובאותה שעה להתעמק בלימוד החסידות (שמשום כך כתב הרבי והוציא לאור מאמרים והמשכים עמוקים של חסידות חב"ד).

הנהגה זו היא בדוגמא למה שהיה אצל יוסף הצדיק: הוא התעסק עם דברים פחותים ביותר, עד להשפיע למצריים – "הא לכם זרע" – ובעת מעשה היה בתכלית הדביקות לאלקות.

ו. כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר כמה פעמים²⁹, שישנם ה"אושפיזין" החסידיים, כלומר, שכשם שהשבעה "אושפיזין", אברהם, יצחק וכו' כל אחד מהם הוא אושפיז, "אורח", ביום אחר של חג הסוכות, כך ישנם שבעה "אושפיזין" של נשיאי החסידות, הבעל שם טוב, המגיד ממזריטש, אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי, הצמח צדק, אדמו"ר מהר"ש, והרבי מוהרש"ב, שכל אחד מהם הוא "אושפיזא" באחד מימי הסוכות. מזה מובן בפשטות, שכ"ק מו"ח אדמו"ר, שהוא ממלא מקום וממשיך דרכם של הנשיאים-אושפיזין החסידיים, יומו הוא – שמיני עצרת.

כך גם מרומז בשמו הראשון – יוסף³⁰, (והרי "שמא גרים"³¹ וביחוד כאשר השם נבחר על ידי צדיקים נשיאי ישראל) שכאמור לעיל, יש למדריגת יוסף הצדיק שייכות לשמיני עצרת. גם "עבודת" הרבי היתה באותו אופן של יוסף הצדיק³²: הוא המשיך את כל הענינים הנעלים של רבותינו שקדמו לו למטה בעולם. אנו רואים זאת מכך שהרבי עסק בפרסום והפצת חסידות לא רק בלשון הקודש ובאידיש, אלא

ולא סמך בבטחון גמור שהקב"ה בעצמו יוציאנו מבית האסורים, שלכן היה עונשו להשאר שנתיים נוספות בבית האסורים. שואלים על כך: במה מתבטא כאן חטאו של יוסף? הרי ידוע שאדם צריך לעשות כלי בדרך הטבע לברכת הקב"ה ואין בכך סתירה לבטחון בהקב"ה. כמו שנאמר³⁷ לגבי פרנסה: "וברכך ה' אלוקיך בכל אשר תעשה", שצריך לעשות כלי בדרך הטבע לפרנסה ולבטוח בקב"ה שישלח ברכתו באמצעות כלי זה. כך מצינו גם אצל יעקב אבינו, כשהיה ירא מעשו: "פן יבא והכני אם על בני", שיחד עם התפלה והבטחון בהקב"ה הכין גם כלים בדרך הטבע – דורון (מתנה לעשיו) ומלחמה – שעל ידם תבוא הצלתו. מדוע איפה, נענש יוסף הצדיק על שעשה כלי בדרך הטבע להצלתו מבית האסורים?

אלא משום שבדרגא זו שעמד בה יוסף, – כאמור לעיל, שהיה דבוק בבחינת הסובב של אלקות שהיא נעלית מלהיות מקור לנבראים, – לא היה זקוק להכנות וכלים בדרך הטבע, וממנו נדרשת מדריגה נעלית יותר של בטחון, ללא כל אמצעי של הנהגת הטבע, שעל בטחון זה נאמר³⁸: "טוב לחסות בהוי' (בחי' סובב) מבטוח באדם" (העליון, בחי' ממלא).

ט. והנהגה כזו שלמעלה מן הטבע ראו גם אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר. הוא הבקיע את כל ההעלמות וההסתרים של הטבע באופן כה גלוי, שלא ראו כל כך אצל אף אחד מרבותינו נשיאינו. מלבד זאת שנאסר הרבה פעמים³⁹,

ז. לכן ראינו גם שההשגחה הפרטית הוליכה את הרבי באופן כזה, שהיה מתגורר דוקא בערים גדולות, עליהם אמרו חז"ל: "ישיבת כרכים קשה"³⁴ (כשם שיוסף הצדיק היה נמצא במטרופולין של מצרים). מקום מגורם של הנשיאים שלפניו היה בערים קטנות, כמו ליאזנא, ליאדי, ליובאוויטש (אמנם פעמים רבות ביקרו ערים גדולות, והרבה פעמים גם בחוץ לארץ, עבור טובת הכלל והפרט, אבל היה זה באופן זמני, אבל בקביעות היתה דירתם בעיר הקטנה). אפילו מאוחר יותר, כשהרבי (מוהרש"ב) נ"ע עבר מליובאוויטש לרוסטוב, היתה גם עיר גדולה זו מנותקת מן העולם, וגם ברוסטוב עצמה היו מבודדים מהעיר. אבל כ"ק מו"ח אדמו"ר – מתחילת נשיאותו היה, תחילה בנסיעות ולאחר מכן קבע מגורו בערים גדולות: מוסקבה, פעטרבורג (לענינגראד) ואחר כך בריגא, ורשא, וכיו"ב – כמו שאמר פעם הרבי: עשר גלויות גלתה ליובאוויטש, ומנה כל העשרה גלויות – עד שהתיישב בניו יורק. ובכל הערים הגדולות התמסר להפצת החסידות יחד עם הפצת היהדות בכלל. כשם שיוסף הצדיק, שהיה מאוחד עם אלקות ועם כל זה היה מושל ועסק בתיקונים בארץ מצרים.

ח. בגלל מעלת יוסף על האבות והשבטים: שאצלו האירה מדריגה כזו של אלקות שהיא למעלה מהעולם, היתה גם ההנהגה מלמעלה עמו באופן של למעלה מהטבע (בחי' סובב).

זהו גם הטעם³⁵ שיוסף הצדיק נענש³⁶ על שביקש משר המשקים שיזכירוהו לפני פרעה;

בעלי בחירה⁴⁶ ונס נעשה לו. על אף שעל פי תורה הרי בדרך הטבע כשאדם נופל לתוך בור של נחשים ועקרבים, הוא מת, כמוזכר לעיל. – עוד אפשר לומר: דין התורה שמעידין כו' הוא מצד הכלל של "אזלינן בתר רובא" (הולכים אחר הרוב, ובמקרה זה על פי רוב מת האדם), אלא שמצד החומרא של איסור אשת איש צריך להיות רוב כזה שהמיעוט אינו אפילו "מיעוט דלא שכיח"⁴⁷, אבל לא שהוא נס ממש, שינוי הטבע, כי אם בלשון רבנו הזקן⁴⁸ "דמקרי נס בלשון בני אדם, וגם בלשון חכמים" – אך כיון שסוף סוף עלול הוא לקרות לפעמים, ואף על פי כן אין מתחשבים באפשרות כזו, הרי כל זה הוא רק מצד הכלל של אזלינן בתר רובא, ואצל יוסף הרי לכמה דעות: א) השבטים היה להם דין של בני נח⁴⁹. ב) אצל בני נח אין הדין של רוב⁵⁰.

י. על הגאולה העתידה נאמר⁵¹ "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", שהגאולה העתידה תהיה בדומה לגאולת מצרים.

גם אופן מאסרו היה קשה יותר, עד ששפטו אותו בפועל ממש לעונש מות, ר"ל (אדמו"ר הזקן בעת מאסרו היה רק בסכנת עונש זה, אבל בפועל לא הוציאו עליו גזר דין זה, אבל על הרבי גזרו עונש זה, ה"י). זאת ועוד: בין אלו שאסרו את הרבי, ניהלו את חקירתו ועינוהו במאסרו, היו בעלי בחירה (יהודים), ועל בעלי בחירה הרי הקב"ה, כביכול, אינו שליט, כמאמר: "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים"⁴⁰, שבנוגע לענינים של יראת שמים, ושל תורה ומצוות, נמסרה כל השליטה בידי אדם שיוכל לעשות כפי בחירתו.

זהו גם ביאור הדבר, שאמר ראובן לאחיו לגבי יוסף: "השליכו אותו אל הבור גו' ויד אל תשלחו בו"⁴¹, שהם עצמם לא יפגעו בו רק ישליכוהו לבור. לכאורה אינו מובן: כיון שבבור היו נחשים ועקרבים⁴², במה עדיף להשליך לבור מאשר אופן אחר של שליחת יד? הרי על פי תורה ודאי היה שימות בבור, כפי ההלכה⁴³, שמעידין כו' – כשבאים עדים ומעידים שפלוגי נפל לבור של נחשים ועקרבים מותר לאשתו להנשא לאחר. התשובה לכך: אף שהשבטים סברו שהוא מחוייב מיתה⁴⁴, טען ראובן, שלא יסמכו על עצמם להרגו בידיים, שכן מאחר שהם בעלי בחירה היה נהרג גם אם לא היה מחוייב מיתה לכל הדעות, או אם היתה לו זכות ונעשה לו נס⁴⁵. לכן השליכוהו לבור, שעל ידי זה מסרו דינו לשמים, כיון שנחשים ועקרבים אינם

עבודתנו, כי "בתר רישא גופא אזיל". עבודתנו צריכה להיות לקחת את הענינים הנעלים ביותר, רזין דרזין דאורייתא, ומעיינות אלו להפיץ למטה מטה, עד ל"חוצה", ועל ידי זה לברר הניצוצות האחרונים ביותר, שזה יביא את "קא אתי מר", למטה מעשרה טפחים, בקרוב ממש.

לכן גם עתה בעקבתא דמשיחא, כביציאת מצרים, צריכה להיות ש"עבודתנו" תברר את ניצוצות הקדושה הכי אחרונים הנמצאים למטה מטה. וכח זה לרדת למטה כל כך ולעסוק בעבודת הבירורים, נתן לנו הרבי, נשיא דורנו. שזו היתה עבודתו, "כל הגבוה גבוה ביותר יורד למטה מטה יותר", וזוהי גם

תודתנו נתונה למכון לוי יצחק על האישור להדפסת השיחה
התרגום באחריותם בלבד!

ויחי

מתורגם ללה"ק

בתחלת פרשתנו מספר שייעקב אבינו קרא לבנו, יוסף, ובקשו: "אל-נא תקברני במצרים.. ונשאתני ממצרים". בהמשך מספר שיוסף הבטיח לקיים את בקשת אביו: "אנכי אעשה כדברך". אך יעקב אינו מסתפק בהבטחה ומבקש מיוסף שישבע לו, ויוסף נשבע.

מדוע יעקב דורש מיוסף שבוועה? האם הוא חושש שיוסף יפר את הבטחתו ולא יקיים את צווי אביו?

יעקב ויוסף שונים בעבודת ה' שלהם. דרגתו של יעקב גבוהה ונעלית הרבה יותר ממצרים. אפלו כאשר שָׁהָה יעקב במצרים, לא חי עם המצרים, אלא בנפרד מהם, בארץ גשן. כשהיה במצרים לא סבל מן הגלות, והיה לו כל טוב. גופו של יעקב לא יכל להשאר במצרים. יעקב דורש שבוועה שגופו לא ישאר שם. לא רק "ונשאתני ממצרים", אלא גם "אל-נא תקברני במצרים" אפלו לא לתקופה מסוימת, לא להשאירו שם גם לא באפן ארעי.

אצל יוסף המצב שונה. יוסף פעל מתוך מצרים, הוא היה בגלות. כל זמן שבני-ישראל נמצאים בגלות נמצא יוסף שם עמָהֶם. לפני מותו השביע יוסף את אחיו: "והעליתם את עצמותי מזה", כלומר בשעה שבני-ישראל יוצאים ממצרים עליהם להוציא עמם את גופת יוסף, אך עד אז, כל עוד הם במצרים, נשאר גם ארונו של יוסף עמָם.

לפי דרכו של יוסף היה מתאים יותר להשאיר את יעקב במצרים כל עוד בני-ישראל מצויים שם, כדי שיגן על בניו. יעקב הכיר את שיטתו של יוסף, ולכן לא הסתפק בהבטחה סתם. הוא דרש מיוסף להשבע לו.

השבועה שונה מהבטחה. כאשר אדם נשבע לבצע משהו, הוא קושר את עצמו לענין כך שהדבר חייב להתבצע בכל תנאי. אפילו אם יוצרו קשיים ויוצרו מכשולים, עליו לקיים את השבועה, מבלי להתחשב בדבר. כאשר רק מבטיח, ההבטחה לא מחייבת שהדבר כל הזמן יישב לו בראש. כאשר הוא נשבע הוא אינו מסיח דעתו וזוכר כל העת שהוא חייב לעשות זאת, הוא יודע את חמרת השבועה. יעקב רצה שבקשתו לא להקבר במצרים, גם לא באפן זמני, תקיים בכל מצב, למרות הקשיים, ובלי לערב דעות אחרות. לכן לא הסתפק יעקב בהבטחה ודרש שבועה – "ונשאתני ממצרים".

בימינו אלה, כאשר מצויים בגלות האחרונה, גם אם מצבנו הנוכחי משפר, ויש לנו כל טוב בגשמיות, וגם רוחניות בדרגה נאותה, תמיד עלינו לזכור שעתה הזמן לדרש "ונשאתני ממצרים". לדרש בכל התקף – באפן של שבועה – לצאת כבר מן הגלות. המצב של גלות לא מתאים כלל ליהודי, ואנו חייבים להתרום ממנה ולהגיע מיד לגאולה.

(מעובד על-פי 'לקוטי שיחות' חלק כה, עמ' 270-274)

תודתנו נתונה למכון לוי יצחק על האישור להדפסת השיחה
התרגום באחריותם בלבד!

בשפה כה ברורה החזרה קלה!

מתעסק עם פלם

ההחלטה על חיינו, מה יקרה והיכן, מתי וכמה - נתונה בידינו של בורא העולם הקדוש ברוך הוא. אין דבר שנעלם מפניו ושום תחבולה שננסה לא תוכל לו. חרף זאת, תמיד נדרש מאתנו, כך אנו יודעים, לעשות כלים בדרך הטבע, ולא לצפות לגם מהקב"ה. "וּבְרַכְךָ הַשֵּׁם אֱלֹהֵינוּ", אומר הפסוק, דוקא "בכל אשר תעשה".

התמיהה:

בפרשת השבוע אנו קוראים שעל יוסף הצדיק, נגזרו שנתים נוספות בבית האסורים מכיון שלא היה לו בטחון בקדוש ברוך הוא. היכן רואים זאת? כאשר מבקש יוסף מחברו לתא - שר המשקים - להזכירו בפני פרעה כאשר יוצא, ולא סומך על הקב"ה שיוציאו גם בלי הזכרת השם בפני המלך. ולכאורה, מה פסול יש בהנהגה זו, והרי יוסף סך הכל עשה כלי בדרך הטבע כמו שנדרש, למה מגיע לו ענש על זה? האם עשית כלי בדרך הטבע פרושה לא לסמוך על הקדוש ברוך הוא חס ושלום?

התשובה:

הסכיתו להסבר.

אמת אמנם שאין שום פסול בעשית כלים בדרך הטבע ואדרבה, כך אכן מבקשים מיהודי. מיהודי אבל לא מיוסף. יוסף היה משהו מיחד נשמתו חצובה היתה בדרגה רוחנית גבוהה ביותר. יוסף היה שונה מכל אחריו בעבודתו את השם, וכיון שקף - מיוסף מצפים גם לא לעשות כלי טבעי, כי הוא בדרגה גבוהה יותר. דרגתו זו הגבוהה של יוסף באה לידי בטוי בעבודתו, שבשונה מכל אחריו שהיו רועי צאן והתנגדו מהתנהגות בתוך העולם - תפקידו של יוסף היה לרדת למטה אל תוך העולם, להתמנות לשר בכיר בממלכת מצרים שדואג לצרכים הגשמיים ביותר של בני הממלכה, ודוקא משם לעבד את השם ולברר את הניצוצות. כיוסף בדורו, כך גם ב"יוסף הצדיק של דורנו", הלא הוא הרבי הקודם (רבי יוסף יצחק), ואנחנו נענה אבתריה ונשליך מפאן אף על רבנו אנו נשיא דורנו כאמור. אצל הרבי הקודם ראו, שבשונה מכל שאר רבותינו נשיאנו הביא הוא את עניני הפצת המענינות לשיא חסר תקדים. רואים זאת בשלוחים שהחל לשלח ומקום מגוריו, לא בכפרים שקטים ונדחים אלא במרכז העולם המודרני והחמרי, ודוקא משם לעבד את השם ולברר את הניצוצות.

שליחות כהלכה

של אנשים אנטישמיים שונאי ישראל שעושים כל מה שהם יכולים כדי לפגוע ביהודים תמימים ובבטחון עם ישראל" כך ספר להם יונתן, "קבלנו מידע שראשי הקבוצה נמצאים פה, בפרומוסקה. כבר שנים ארכות שהם עובדים על תכנית זדונית שאם יצליחו חס ושלום להוציאה לפעל היא תהנה סכנה גדולה ואימה לעם ישראל..."

אני מצטער אבל אני לא יכול לגלות לכם מדי הרבה פרטים... זה מידע חסוי ממש. מה שאני מספר לכם עכשו זה כבר יותר מדיי" התנצל, "בקצור, הטלה עלי משימת רגול בפרומוסקה שאסור הנה לי לספר עליה לאף אחד בעולם, אפילו לאמא שלי, זה עלול לסכן את המשימה כלה. לא ידעתי מה לעשות... מה פכה להעלם בלי לגלות למשפחה כלום? שאלתי רב מאוד גדול מה עלי לעשות, והוא אמר לי שיש כאן ענין של פקוח נפש ולכן זה מה שעלי לעשות... סים יונתן את ספורו.

כלם ישבו בשקט המומים מהגלוי המרעיש. מרגל? סוכן מוסד? אנטישמים? פה בפרומוסקה? נשמע ספור מתח ממש... "רגע רגע רגע" אמר פתאום קובי אבא של יואב, "אם זה משימה כל כך חשאית וסודית... איך זה שספרת לנו עכשו את כל זה? זה לא מסכן מדיי?" שאל וכלם הביטו בו בצפייה. יונתן נאנח אנחה עמקה, "אז זהו... שלאחרונה הכל ממש הסתבר... המשימה שלי עומדת לפני פשולון, פנראה שעוד מעט כבר אחזור לארץ.. אז אין לי כבר כל מה להסתיר... ובגלל שהצלחתם למצא אותי ספרתי לכם. את כל זה..". השיב להם, "וחוץ מזה... שחשבתני שאולי תוכלו לעזור לי..". המשיך בטון צפן סוד וכלם נדרכו קדימה לשמע מה בפיו...

האם תדעו איזו הלכה מסתתרת?

באותו לילה לא הצליחו יואב ושמוליק להרדם. אחרי ההתעודות והפגישה המרגשת עם יונתן... היה כבר מאחר והם היו מרגשים מהספור שספר להם, אז במקום שיואב יחזר למלון בו מתאכסנת המשפחה שלו, הוא הלך לישן באשור אביו אצל שמוליק בבית. אבל לישן הם לא ממש הצליחו...

"וואו יואב, לא דמינתי שפזה ספור מרתק מתחבא מאחורי ההעלמות של דוד שלך" אמר שמוליק והתכרבל בשמיכה, "נכון" השיב לו יואב מהמזרון לידו, "לא חלמתי על פזה דבר... זה למד אותי כמה באמת חשוב לדון כל אדם לכף זכות גם אם זה קשה... כי לא תמיד יודעים מה מסתתר מאחורי המעשים שלו...". השמש כבר זרחה והם עוד לא נרדמו. "נראה לי כדאי שנקום ונתפלל שחרית ותיקין" אמר שמוליק, "אחר כך אולי נצליח לישן יותר טוב.."

יואב ישב על הפסא בסלון כשהוא משעין רגל על רגל ולקח את הסדור מהשלחן, הוא החל להתפלל לפי העמודים ששמוליק למד אותו בסדור והרגיש איך נהיה לו טוב ורגוע בלב, יש מי ששומר עליו ושומע אותו בכל רגע. "אהממ יואב, אסור להתפלל בצורה הזאת, להניח רגל על רגל..". הזכיר לו שמוליק בעדינות.

הם גמרו להתפלל בכונה ולאחר ארוחת בקר קלה חזרו למטות ושקעו בשנה עמקה מלאת חלומות... יונתן ספר להם שבעצם הוא נמצא כאן בפרומוסקה בתפקיד חשאי בשליחות המוסד הישראלי.

כבר כמה שנים הוא סוכן מוסד חשאי, ומבצע פעילויות שונות ומסכנות בחשאיות מחלטת, אסור לו לספר לאף אחד על מה שהוא עושה, אפילו לא לבני משפחתו הקרובים ביותר... זה עלול להעמיד בסכנה אנשים רבים. "לפני פחות משנה קבלתי תפקיד מאוד מרפב. יש קבוצה

יוסא/סבא

תבליס

חלומות שוא ידברו.

גם היא הלכה כליל, כל השושלת המפארת שלנו נגדעה היום ואין לה זכר. הלהבות השמידו את הכל. על זה אני בוכה".

הביט שלום בער הצעיר בפניה של אמו ונסה למצא מלות נחומים מספקות. לאחר דקה או שתים אזור אמיץ ופנה אל אמו ואמר לה: "הקשיבי אמא. אמנם מגילתנו זו הנדירה התפוגגה כליל ולאפר הפכה, אולם מבטיח אני לך כי מהיום ואילך אתחיל לכתב מגלת יוחסין חדשה שאני אהיה הראשון בה. ואני מבטיח לך אמא: מגלת היוחסין החדשה שאתחיל לכתב כעת תהיה הרבה הרבה יותר יפה מזו הקודמת שהלכה". סיים שלום בער הצעיר את דבריו.

נקפו שנים לא מעטות, שלום בער הצעיר גדל והיה לאיש, ובקרוב ישראל נודע הוא לשם ולתהלה כה' מגיד ממעזריטש', תלמידו וממשיך דרכו של מיסד תנועת החסידות הבעל שם טוב. אכן מלאה ההבטחה שנתן לאמו אחרי השרפה במלואה.

לא לחלם!

בפרשת השבוע ויחי אנו קוראים על המפגש של יוסף ושני בניו מנשה ואפרים עם יעקב הסבא שמברך אותם. התורה מספרת כי יוסף מניח את יד ימין של יעקב על ראשו של מנשה הבכור ואת היד השמאלית, הפחות חשובה, על ראשו של הצעיר והקטן מבין השנים - אפרים. אולם יעקב לא מתחסר לצורת ההנחה של יוסף ובמהירות מחליף את הידים, הימנית על ראשו של אפרים

זעקות של בהלה פשטו ברחבי העירה הקטנה. אנשים ונשים התרוצצו ברחובות הקטנים לעבר הנהר, כלי מים בידיהם והם סוחבים אותם נמרצות. בינתיים להבות האש האימתניות ממשיכות לעשות שמות בבתי העץ הדלים שבעירה. בקשי דקות אחדות חלפו, וכבר מתפשטת האש הבוערת מבית אל בית ולא משאירה שריד ופליט בדרך. הכל נשרף, הבתים על כל תכולתם.

האמהות בחשש מצילות את ילדיהן, פלם נסים ובורחים או לחלופין מציעים את עזרתם בהתגברות על השרפה. זמן קצר חולף והמאמצים נושאים פרי: השרפה כבתה. חוזרים לעירה, פלם חיים, אולם הנזק עצום - כמעט כלום לא נשאר.

שלום בער הצעיר, מבני העירה הנמרצים, מביט לעבר אמו והיא בוכיה. דמעות נגרות מעיניה ללא הפוגה, מנסה לנחם את עצמה אך ללא הצלחה גדולה. "אמא", פונה בער הצעיר אל עמו, "מה לך כי תבכי? אמת אמנם שביטנו חרב כליל ומאום לא נשאר ממנו, ראי אך והביטי עלי - העקר שפלנו בריאים ושלמים, מזלנו שזנקי השרפה ברכוש ובמזון הוא ולא בנפשיות חס ושלום".

"לא בני היקר", מביטה האם על שלום בער. "לא על הבית שנשרף או על תכולתו הגדולה שכלתה כליל אני בוכיה. יש דבר אחד בלבד, קטן שכזה, שחסר לי ויקר עבורי ועליו אני אבלה. ומה הוא? בביתנו שכנה מגלת יוחסין עתיקה שמנתה על אבותינו וסבתותינו הצדיקים לארץ מאות ואלפי שנה. מגלה זו יקרה היא ללבי ונדירה במיוחד. כעת

מביטות על ההווה והעתיד ומנסות לשאב פוח והשראה מהעבר לחיים שבפתח, או אז מגיע הדבר האמתי. וזה מה שבא יעקב לסמל עם הנחת ידיו על ראשו של אפרים דוקא, שם שמורה על ההפריה וההגדלה דוקא במקום שבתחלה היה חשוף ליוסף. שעם חלומות וזכרונות טובים לא עושים כלום, העקר הוא הפנים קדימה, השאיפות הגדולות.

ובשורה התחתונה: מה אנו לוקחים על עצמנו מכל הזכרונות המתוקים והחיוות, שכל כך נהנים אנו לשוב ולהזכר בהן ללא הרף. כל זכרון טוב צריך לחלץ מאתנו מסר להבא, כי העקר הוא העתיד.

משקיעים בעתיד.

הצעיר והשמאלית על ראשו של המבגר מנשה.

אבא, מנסה יוסף להסות את אביו, לא כך הסדר; מנשה הוא הגדול, עליו צריך אתה לשים את ידך הימנית והחשובה. יעקב עונה ליוסף: אכן בסדר הגילאים מנשה הוא הגדול, אולם אחיו הצעיר גדל ממנו בעתיד, הוא יהיה הגדול באמת. עד כאן מפרשת השבוע.

מה בעצם קורה שם בדין ודברים בין יוסף לאביו יעקב, ומה מספרת לנו התורה בעצם? איזה משמעות מוצאים אנו בדברי יעקב בקשר לגדלתו של אפרים? לשם כך זקוקים אנו להתבונן מעט בשמותיהם של השנים.

מנשה נקרא שמו "כי נשני אלקים את כל עמלי ואת כל בית אבי". יוסף בעצם מבטא בשם זה את אביו ואת משפחתו, גדלתם ומעלתם שמהם מגיעה גם לבן הצעיר שנולד. לעמת זאת אפרים, מספרת התורה, נקרא בשמו "כי הפני אלקים בארץ עניי" - יוסף מודה לקדוש ברוך הוא על פריחתו דוקא במצרים, בארץ עניו. הקדוש ברוך הוא הפכה והגדיל אותו.

ובמלים אחרות - על מה מניחים את הפוקוס, על העבר או על העתיד? מנשה מסמל את העבר המפאך והיפה, ואפרים מסמל את ההווה ואת העתיד. את הפריחה בתוך החשך.

העבר אמנם יפה, מפאך וגדול, אסור להתעלם ממנו או לזלזל בו ח"ו, השאלה היא רק מה זה אומר עבורנו. האם אנחנו עושים משהו עם העבר הזה. כאשר הפנים קדימה,

על אבות ואמהות

בפנה זו תוכלו להפנות שאלות לאחייכם השלוחים.

שאלות בעניני השליחות, שאלות בעניני הלמודים שלכם. ואפלו סתם שאלות כי אפשר.

זהו המקום בשבילכם!!

שאלות ותשובות נתן לשלח למיל:

HEBREW@MYSHLIACH.COM

